REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 259. Brașov, Sâmbătă 24 Noemvrie (7 Decemvrie). 1907.

Proiectul antipolon dă de greutăți.

Așadară guvernul prusian a și suferit primul eșec cu proiectul său anti-polon. Comisiunea dietei prusiane a respins în ședința ei de Mercuri după amiazi proiectul de expropriare.

Conservativii au votat toți contra și astfel au hotărât deocamdată soartea lui. Proiectul a fost respins cu voturile conservativilor, ale celor din centru, ale liberalilor și ale Polonilor, cari la olaltă au dat 19 voturi. Pentru proiect au votat 9 membri ai comisiei (liberal-conservativi și național-liberali.)

Aceasta majoritate nu înseamnă negarea totală a proiectului, ci mai mult dorința, ca el să fie modificat.

Conservativii au fost nemulțumiți cu declarările date de ministrul de finanțe asupra umănuntelor executării legei de expropriare și l-au întrebat, ce părere are despre o eventuală oprire de a se vinde pământuri germane Polonilor? Ministrul le-a răspuns, că o astfel de oprire ar atinge libera migrare și ar putea fi decisă numai de Reichsrath. Acesta nu va face însă cel mai mic pas până ce guvernul prusian nu-i va dovedi, că a întrebnințat toate mijloacele celelalte fără a ajunge la scop. In urma aceasta conservativii au declarat, că vor vota în contra proiectului, deoarece nu li-s'au dat garanțele de lipsă.

S'a vorbit și în parlamentul german despre proiectul anti-polon al guvernului prusian. Ocaziunea a dat'o discuțiunea din „Reichsrath“-ul austriac asupra acestui proiect. In aplauzele întregei stânge și a fracțiunei polone deputatul din uniunea liberală, Gothein, a respins amestecul în afacerile Germaniei, desaprobând mai ales purtarea președintelui camerei austriace, care, deși a declarat față cu deputatul polon din Galiția Glombinski, că chestiunea nu e de competența „Reichsrath“-ului, totuși i-a dat sfatul de a adresa o interpelare ministrului-președinte austriac.

Același deputat Gotheiu, dupăce ș.a fătut datoria de a protesta contra amestecului din afară, a aflat de bine a atrage atențiunea parlamentului german asupra unor fapte și împrejurări, peste cari nu se poate trece așa ușor. Intre altele el a întrebat: „Dar, domnilor, cine credeți că s'a ridicat în Reichsrathul austriac în contra imperiului german? Nu au fost numai Polonii și Cehii, au fost chiar inimicii cei mai mari ai Polonilor, Rutenii, au fost deputații italieni, au fost cele două partide mai mari germane din Austria, creștinii-sociali și social-democrații. Aceștia toți au condamnat în Reichsrath aceasta politică polonă a Germaniei. Tocmai așa cu inimă ușoară nu ne e permis a trece peste o astfel de rea dispoziție în statul nostru cel mai apropiat vecin, cu care ne leagă o amiciție istorică tradițională. Căci ar fi greșit a crede, că Germanii liberali, cari în camera austriacă au desaprobat amestecul acela în contra imperiului german, ar aproba pentru aceea politică polonă a Prusianilor. Nu domnilor! Și ei o desaprobă, și așa am adus'o până acolo, încât am ațâțat toate popoarele Austriei în contra noastră.“

Aceste cuvinte au fost primite cu aprobare de toată stânga. Incurajat de aceasta, deputatul german din cestiune s'a întors spre Bülow și a criticat aspru atitudinea lui față cu Germanii liberali din Austria. Principele Bülow i-a numit adecă pe aceștia într'o vorbirea a sa din Reichstag (Herbstzeitlose). Printr'asta le-a amintit desartrele lor politice din trecut. „Fost-a cuminte de a ofensa earăși pe cei mai buni amici ai noștri, pe singurii noștri amici în Austria cu cuvântul acela?“

„Și cum stă lucrul în Ungaria? Ungurilor poate le va fi foarte binevenită politica polonă a guvernului prusian, dar *pentru frații noștri germani în Ungaria*, cari trăiesc acolo cu milioanele, *acest proiect de expropriare este o lovitură cu pumnul în față* (Foarte bine, în stânga și la Poloni.) Trebue să cunoască cineva consternarea acestor oameni, cari se apără și-și iubesc limba și naționalitatea germană, asupra politicei polone a Prusianilor. Noi cu politica aceasta atacăm pe frații noștri din Ungaria, dela spate (Foarte corect, în stânga! strigări: auziți, auziți! la Poloni.)

Cele de mai sus ne dovedesc îndestul, că guvernul prusian și-a vârât mâna într'un cuib de vespi cu proiectul său anti-polon.

Comisia pentru instrucția publică, din sânul ministerului respectiv, a votat bisericii aug. ev. 24.000 cor. (înainte era numai 16.000) pentru serviciile de catechizare, iar bisericei ev. ref. 66 000 cor. față de 34 000 cât era în trecut.

Subvenții pentru diferite institute și societăți *maghiare* 85.600 cor.

Spre organizare. In vederea unui plan de acțiune mai intenzivă, în viața politică comitatensă, membrii români din congregația bihoreană s'au constituit în club, sfătuindu-se în toate afacerile de însemnătate și aducând hotărâri, cărora fiecare membru trebue să se supună necondiționat.

De pe culoare. (După »Bud. Hir.«) ...Disidentul D. Szász, vine la primul ministru și-i spune cu veselie: »Disidenții n'o să mai vorbească. Cedează terenul croaților. Cu ei s'o isprăviți«.

A. Vlad, naționalistul, însă nu se lasă:

»Nici prin minte nu ne trece să facem obstrucție. După mine mai vorbește Maniu, Hodza și Stefan Pop. Alții nu știu să aibă de gând..«

Socialiștii. In zilele de Crăciun, socialiștii vor ținea conferințe politice în 17 orașe mai mari, cu scop de a lua hotărâri în chestiile de la ordinea zilei. Se va discuta și un plan minuțios pentru o nouă grevă generală.

Pentru respândirea și înțelegerea principiilor lor, au înființat în Budapesta cursuri de *politică practică*, de istorie generală și de istoria socialismului — dând astfel pildă cum se poate întări un partid.

Chestia Polonilor în Reichstag. In ședința Reichstagului deputatul liberal *Goithein* s'a ridicat cu energie în contra amestecului deputaților austriaci în afacerile interne ale Germaniei, și a insistat asupra atitudinei lipsită de tactică, a președintelui Weiskirchner.

Goithein nu aprobă politica poloneză prusiană, din cauza reacțiunei ce-o exercită în Austria El s'a ridicat chiar în contra atitudinei prințului Bülow care în ultimul timp a insultat amintirea liberalilor austriaci.

Cu asemenea procedeuri, spune oratorul, am ajuns să ridicăm popoarele austriace în contra noastră.

— Și în Ungaria?

— Ungurii se vor bucura de politica poloneză a Prusiei; dar această politică este o palmă pentru frații noștri din Ungaria.

Protestanții și ovreii în alianță. Face senzație un articol apărut în semitul »Egyenlöség«, și scris de neastâmpăratul preot calvin *D. Baltazar*, în care articol autorul solicită însoțirea ovreilor cu protestanții pentru a lupta împotriva »primejdiei comune«, ce este reacția clericală, care »amenință cu perire orice liberalism și orice progres național și care țintește reîntroducerea domniei întunerecului din veacul de mijloc, în toate instituțiile și în întreaga viață publică, prin legi fățișe și prin legi tăinuite...« Senzația crește prin respunsul semitului, care »el vrea, zice, să respecte drepturile *dobândite* de fie cine«.

Proiectul de expropriare, în contra Polonilor din Prusia, ajuns în comisia parlamentară, a fost respins cu 19 voturi față de 9 voturi ale liberalilor conservatori și ale național-liberalilor. Sedința următoare se va ținea săptămâna viitoare.

Din camera ungară.

Dăm aci în resumat mai larg, discursul d-lui V. Goldiș, rostit în ziua de 3 Dec și semnalat și de noi la timpul său.

Oratorul află că nici unul dintre părinții proiectului dela ordinea zilei n'a căutat în deajuns să ne convingă pentru ce proiectul de față este necesitat prin obsrucția croată. Polit ar fi făcut'o dacă-l lăsa presidentul. El oratorul, trebue să constateze, că după definiția kussuthiștilor — când națiunea stă la spatele minorității! — este justificată și obstrucția croată, pe care de altfel nu aci e locul a o înăbuși, ci acasă în Croația. Și acolo, bine înțeles, nu cu forța ci cu împlinirea pretenziunilor juste. Spune despre obstrucție, ad literam următoarele:

»In principiu eu nu sunt pretinul obstrucției. Dimpotrivă, pot să spun sincer, sunt dușmanul ori cărei obstrucții, fiindcă nu este și nu pot să o recunosc îndreptățită pentru nici un caz. Obstrucția este o negație a parlamentarismului. Doar', esența parlamentarismului este tocmai căutarea de a ne convinge unii pe alții cu puterea argumentelor. In ce măsură isbutește sau nu isbutește convingerea asta, este condiționat de înțelepciune, de alte mijloace, și de situațiile politice. In obstrucție eu nu pot vedea decât o volnicie, și am credința, că ori ce situație creată prin volnicie nu poate fi decât o situație bolnavă«.

Dovadă e chiar situația de acum a țării, al cărei caracter îl recunoaște și dl Kossuth, care »cu mintea lui ageră și cu concepția lui ageră«. observă situația falșă în care a ajuns partidul său. — In firul vorbirei se oprește asupra unui moment caracteristic în viața noastră parlamentară: stăpânirea nepermisă a patimelor!

Intrând în meritul chestiei, împărtășește pe deplin temerile factorilor, cari au creat legea. In adevăr trebue să ne cuprindă o mare îngrijorare față de acest precedent primejdios pentru constituționalism. Ministrul, secretarul său, și raportorul s'au ferit dinadins a răspunde la chestia asta, fiindcă s'au simțit slabi de risipi temerile.

Este greșită apoi teza raportorului care a citat câteva legi similare tot numai de câte un paragraf. Acele legi (oratorul citează titulele) îndemnizează guvernul de a *înarticula* și de a înarticula o *hotărâre* adusă în toată regula, pe când aci guvernul este autorizat de a *pune în vigoare*, de a executa o lege, care numai *e alăturată*, la proiectul de autorizare. — Este foarte greu a defini ce este anticonstituțional.

Dicey, celebrul profesor din Oxford dă diferite definiții pentru diferite națiuni. Pentru stările noastre oratorul dă definiția următoare: »anticonstituțională este acea lege care din punct de vedere politic, nu e practică«.

Sub judecata asta cade și proiectul de autorizare, căci prin el se pun în vigoare nu numai convenții comerciale, cari și de altfel nu se pot schimba, ci se mai cuprind în el o grămadă de dispoziții, cari aparțin excluziv cercului de putere al statului nostru. In chipul acesta, dacă nu respectăm spiritul legilor, — litera lor nepretinzând discuția taxativă! — parlamentul poate fi răpit chiar de drepturile cardinale a oferirei dărilor și recruților.

Pentru state absolut independente e mai puțin primejdioasă vătămarea constituționalismului în cazuri de extremă necesitate, dar asupra statului nostru, ele se pot răzbuna amar.

Face paralela între situația creată de noul proiect și între situația ce ar fi dacă s'ar menținea status-quo-ul. Noua situație nu va fi cu nimic mai favorabilă. Strâmtoarea, atât de des pomenită de guvernele maghiare este o scuză foarte aparentă, și »pentru că guvernul o recunoaște asta, nimeni nu poate să laude pactul«. Arată apoi amănunțit cum conversiunea blocului, așa cum s'a proiectat, nu ne aduce nici un folos și cum linia ferată pe la Anaberg, nouă numai avantagii restrânse ne asigură, Austriei însă avantagii permanente. Se declară aderentul sistemului protecționist, în teritoriul vamal, în vederea întărârei industriei.

Pune în evidență toată sofisteria kossuthistă. In opoziție kossuthiștii făuriseră deviza: trebue să fim independenți economicește, ca să putem fi apoi tari. Acuma argumentul lor de forță este: trebue să mai stăm nițel (până în 1917) în comuniune economică cu Austria, ca să ne întărim de a putea fi pe urmă independenți.

Kossuthiștii, singuri nu știu ce vreau. Guvernul actual nu va realiza nicicând teritorul vamal independent, fiindcă nu este sincer aderent al lui. Este o decadință politică declarația lui Kossuth, că numai pe lângă învoirea Austriei, putem rezilia convențiile cu statele străine. Astfel Austria ne va ținea legați pe vecie. — Forma de convenție cu Austria nu este nici idea lui Vöröss. Ea obvine deja, în numirile pactului din 1867! Primind baza uniunei vamale, s'ar fi putut încheia un pact mult mai bun.

Sunt foarte slabe garanțele, ca măcar în 1917 să obținem teritoriul vamal independent. Asemenea și cu banca. »Noi suntem loiali«. și așteptăm cu critica până vom putea face critică obiectivă.

Cauzele adevărate, tăinuite cu grijă, cari au îndemnat pe guvern la încheerea pactului sunt altele. Este mai cu seamă faptul, că din pact are folos agricultura, *clasa feudală*, ce stăpânește acum politica Ungariei! (Dovedește cu cifre.) Partidul kossuthist se mândrea în o vreme de a urma o politică practică; acuma dă dovezi contrare.

Protestează, ca deputații români să fie priviți »înafară de națiune«. Teoria cu lupta împotriva elementelor destructive a fost născocită numai pentru a câștiga »în-

vingeri ieftine«. Ungaria nu-şi va cuceri independenţa fără concursul naţionalităţilor. Programul Românilor (din 1881) lasă deschisă chestia relaţiei faţă de Austria, însă, cu sau fără independenţă, noi „nici-când nu vom înceta să luptăm pentru a ne asigura fiinţa naţională, cultura naţională«.

Sărbătoarea unui veteran al pressei române.

Bucureşti. 19 Noemvrie.

»Sindicatul ziariştilor« a dat eri la orele $12^1/_2$ în sala de marmoră a hotelului »Bulevard«, un banchet în onoarea decanului pressei române, d-l Grigore Ventura, prim-redactor la ziarul »Conservatorul«, publicist, autor dramatic, compozitor muzical de talent, etc., care a împlinit 40 de ani pe cariera ziaristică. Banchetul a fost presidat de preşedintele sindicatului, d-l deputat D. Procopiu, directorul ziarului »L'Independance Roumaine«, având la dreapta pe d-l Ventura, iar la stânga pe d-l Paul Greceanu, directorul ziarului »Conservatorul«.

Pe lângă numeroşi membri ai sindicatului au mai luat parte colonelul de călăraşi Socec, directorul cavaleriei din ministeriul de răsboiu, celebrul sculptor italian Romanelli, C. Rădulescu, subdirectorul general al închisorilor, poetul Cincinat Pavelescu, pictorul italian Vespasiani. Mai multe persoane învitate s'au scuzat prin scrisori şi telegrame, urând viaţă lungă jubilarului.

Primul toast l'a ţinut d-l Procopiu, pentru M. S. Regina, patroana »Sindicatului ziariştilor«. Muzica vestitului Ciolac a intonat imnul regal, care ca şi toastul a fost ascultat în picioare.

După aceea a vorbit d-l P. Greceanu şi C. Bacalbaşa, cari au arătat în cuvinte călduroase meritele lui Ventura ca ziarist şi publicist.

D-l Ventura mulţumeşte şi apoi povesteşte despre viaţa de ziarist la noi, care este frumoasă, dar spinoasă, căci este un apostolat. După aceea descrie viaţa sa de ziarist. Inceputul gazetăriei l'a făcut la 1866, la ziarul »Trompeta Carpaţilor« a lui Cesar Boliac, apoi a colaborat la »Pressa« lui Vasile Boerescu, »Journal de Bukarest«, »Ziua«, »Vocea Covurluiului«, »România libera«,. »Timpul«, »Independance Roumaine«, »Românul«, »Naţiunea«, »Epoca«.

A fondat cu Alexandru Beldiman ziarul »Adevărul«, a trecut apoi la »Timpul« devenit în urmă »Conservatorul«, la care se află şi astăzi. Ventura a scris şi piese teatrale foarte reuşite, ca »Curcanii«, »Cămătarul«, »Peste Dunăre«, »Copila din flori«, etc. El a mai compus şi piese muzicale, între cari vestitul cântec »Doi ochi«, »Hora de la Bolintin«, etc.

După aceea mai vorbeşte d-l Rădulescu, subdirectorul închisorilor, d-l Popescu, prim-redactor la ziarul »Universul«, sculptorul Romanelli, d-l Bacalbaşa, colonelul Socec, Vespasiani Rusenesco, Lugomirescu., Grant, Vasiliu etc.

Sindicatul a făcut cadou lui Ventura un frumos ceasornic de aur.

In tot timpul banchetului a domnit cea mai mare animaţie. Intre altele maestrul Ciolac a esecutat în mod splendid romanţa lui Ventura »Doi ochi am iubit în a mea viaţă«.

Banchetul s'a terminat la ora 3.

*

Profitând de învitaţia d-lui C. Rădulescu, subdirectorul închisorilor, mai mulţi ziarişti, colonelul Socec, sculptorul Romanelli, etc., ni-au dus cu trăsura la penitenciarul Văcăreşti, unde am ascultat o conferenţă ţinută în istorica biserică a închisoarei de către părintele Popescu-Mosoaic, directorul Seminarului central, în faţa deţinuţilor, despre muncă şi influenţa ei binefăcătoare asupra oamenilor. Deţinuţii, între cari erau şi vre-o 20 de femei, ascultau cu evlavie cele spuse de preotul conferenţiar.

După terminarea conferenţei am vizitat celulele condamnaţilor, spitalele şi ospiciul de alienaţi, cari sunt într'o esemplară stare de curăţenie.

Paza închisoarei o face cu schimbul câte o companie de infanterie, timp de zece zile, sub comanda unui locotenent, afară de aceia sunt şi numeroşi gardieni.

Seara la 5 ne-am reîntors în capitală.

C.

Intâmpinare în cauza şcoalelor.

Onorată Redacţiune,

Ziarul Dumneavoastră, din incidentul unei conferinţe, ce am ţinut-o cu învăţătorii din tractul meu protopresbiteral la 9 Noemvrie a. c., spre a discuta şi auzi şi părerile dânşilor, ca cei mai interesaţi în cauză, asupra situaţiunei grave a şcoalelor noastre, cauzată prin ameliorarea salariilor învăţătoreşti, cerută de noua lege şcolară, — greşit informat de oarecine — îmi atribue mie declaraţiunea: că, în tot tractul Braşovului numai chiar în Braşov să pot susţinea şcoalele noastre confesionale fără ajutor dela stat.

Constat, că eu n'am făcut nici în acea conferinţă şi nici în altă parte această declaraţiune şi deci ziarul D-voastră în urma unei informaţiuni greşite şi necontrolate din partea D-voastră, a indus astfel o lume întreagă în eroare.

In cuvântul, ce l-am adresat învăţătorilor prezenţi, am amintit între altele şi de starea slabă materială a parochiilor noastre şi greutăţile, ce să întâmpină pentru aranjarea salarelor învăţătoreşti după prescrisele legei şi am zis, că singur Braşovul e în stare să susţină din fondurile sale proprii şcoalele în împărţirea lor actuală, şi celelalte parochii din tract numai cu mari jertfe din partea parochienilor sau cu ajutor dela stat.

— In paranteză observ aici, că dacă şi Hălchiul susţine şi mai departe şcoala confesională fără repartiţii nouă din partea parochienilor şi fără ajutor dela stat, o poate susţinea numai prin jertfirea unui post de învăţător. —

De altfel şi numai dacă m-aşi fi cugetat să fac o declaraţiune, cum mi să atribue în ziarul D-voastră, atunci nici n'ar fi mai avut senz conchemarea unei conferinţe, căci scopul principal al acestei conferinţe a fost: să arăt învăţătorilor din tractul meu, că numai cu mari jertfe materiale din partea parochienilor să poate asigura şi pe mai departe existenţa şcoalelor noastre şi prin aceasta viitorul lor de dascăli confesionali; am voit ca prin aceasta să le arăt şi să'i îndemn la o mai intenzivă lucrare pentru însufleţirea poporului la aducerea jertfelor, ce să cer să le dea pentru susţinerea şcoalelor noastre confesionale şi pentru asigurarea viitorului lor.

Ba, pentru ca această lucrare să fie încununată de mai mult succes, am promis, că voiu conduce chiar eu şedinţele comitetelor şi sinoadelor parochiale, cari să vor ocupa cu această chestiune şi voiu stărui din toate puterile, ca, în cât mai multe parochii, să se întregească salarele învăţătoreşti şi fără ajutorul de stat, care se acoardă în condiţii atât de grele pentru noi.

Pentru orientarea tuturor, cari au fost induşi în eroare prin informaţia greşită, ce s'a publicat în ziarul D-vastră, vă rog, să publicaţi şi protocolul acelei conferinţe, pe care vi-l transpun aci în copie.

Din acest protocol se vede destul de clar. că învăţătorii se înrolează cu bărbăţie în lupta pentru susţinerea caracterului confesional al şcoalelor noastre, enunţată de prea ven. Conzistoriu metropolitan şi că nu s'au îngerat şi nu să îngerează în drepturi, ce nu cad în cercul lor de competinţă.

In consecinţă, vă rog, să rectificaţi informaţia publicată, precum şi comentariile, ce s'au făcut în legătură cu aceea.

Braşov, 21 Noemvrie, 1907.

Vasile Voina.
Preotopop.

*

Procesul-verbal al *conferinţei învăţătorilor* din tractul Braşovului, ţinută în 9 Noemvrie st. v., 1907, despre care se vorbeşte mai sus, îl resumăm cum urmează:

1. Preşedintele le face cunoscut învăţătorilor că P. Ven. Conzistoriu 'l-a invitat pe ziua de 22 Noemvrie a. c. v., la o consultare asupra »*modalităţilor susţinerii şcoalelor*« noastre. In urma acestei invitări — dorind să aibă în ce priveşte salariile învăţătoreşti şi părerea învăţătorilor din tractul D-sale—a convocat aceasta conferinţă.

2. Urmându-se discuţia asupra obiectului conferinţei şi terminându-se, se ia următorul concluz: *a*) Conferinţa aderează la concluzul principiar al conzistoriului metropolitan, ca să se susţină şi mai departe şcoalele confesionale. *b*) Conferinţa roagă pe d-l preşedinte să intervină la forurile bisericeşti, ca acestea—acolo unde se poate şi se prevede, că s'ar putea regula salarele învăţătoreşti, după cum cere noua lege, să binevoiască a lua măsurile necesare ca învăţătorilor deja dela intrarea în vigoare a legii şcolare, să li se întregească şi plătească salariile după cum le fixează această lege. *c*) Acolo unde se constată oficios, că pe lângă orice sforţare biserica nu va putea în nici un chip satisface legii, Conzistoriul deja de-acum să binevoiască a face demersurile de lipsă, ca învăţătorilor să li se reguleze salariile prin ajutor de stat. Motivele, cari îndeamnă conferinţa să roage Conzistorul să ia deja de-acum dispoziţii în înţelesul punctelor: *a*) şi *b*) sunt juste şi de natură umanitară îndeosebi faţă de acei învăţători, cari în urma nouei legi se vor vedea necesitaţi a trece la pensie încă înainte de expirarea timpului de transiţie de 3 ani, iar prin faptul, că se cere deja acum întregire de salar în comunele, unde nici chiar în urma celor mai mari sforţări nu se pot susţinea şcolile din mijloacele proprii, se lucră tocmai în interesul susţinerii acestor şcoale şi pentru păstrarea cel puţin în parte a caracterului lor confesional.

Procesul-verbal e semnat de d-l protopop V. Voina ca preşedinte şi d-l R. Frateş ca secretar, şi verificat de d-nii I. Dariu şi Ştefan Popovici ca bărbaţi de încredere.

*

Nota Redacţiunei. Am dat loc întâmpinărei de mai sus a d-lui protop. Voina. Ne bucurăm că nu se arată indiferent faţă cu cele ce s'au scris despre declaraţiile d-sale în foaia noastră. A simţit, că impresiunea ce le-au făcut n'a fost favorabilă şi bine face că se rectifică. Procesul verbal al conferinţei, ce a ţinut'o cu învăţătorii, însă nu ni se pare destul de apt pentru a răsturna în cazul de faţă cele ce s'au reportat în foaia noastră despre impresiunea generală ce a făcut'o vorbirea d-lui protopop în acea conferenţă.

Aici zicala străbună: »Quod est in actis, non est in mundo«, s'ar putea aplica aşa: Quod est în mundo, non est în actis. D-l protopop vede desigur ce-ar fi mai bine, şi fără îndoială nici nu s'a gândit să împiedece cumva ceeace s'ar putea face spre binele şcoalelor noastre, dar n'a desvoltat în conferenţa amintită cuvenita energie pentru a se pronunţa cu toată puterea convingerei în direcţia singur mântuitoare, ce se exprimă în procesul verbal amintit cu cuvintele »nici chiar în urma celor mai mari sforţări«. Adecă numai acolo să poată fi vorba de o întregire a salariilor învăţătoreşti cu solicitarea ajutorului de stat, unde aceasta întregire din mijloacele proprii nici chiar în urma celor mai mari sforţări nu este cu putinţă. După informaţiunea noastră, care, repetăm şi faţă cu cele de mai sus, este bazată pe comunicări autentice nu numai dintr'o singură parte, se prezentă însă lucrul astfel că impresiunea ce-a făcut'o vorbirea preşedintelui a fost de aşa, încât după această vorbire, care a fost salutată cu semne deaprobare, s'a ridicat între alţii unul din învăţătorii prezenţi zicând, că demnitatea noastră ar cere totuşi ca înainte de a recurge la ajutorul de stat, să facem cel puţin o încercare serioasă de a susţinea, unde numai se poate, şcoalele din mijloacele proprii.

Dacă impresia ce a făcut'o vorbirea d-lui protopop n'ar fi fost aşa, cá d-sa însuşi crede că nu se vor putea în afară de Braşov susţinea şcoale confesionale în protopopiat, din mijloace proprii, propunerea de mai sus nici n'ar fi avut loc. Dar însuşi tenorul întâmpinărei d-lui protopop, ne dovedeşte, că d-sa n'a declarat cu toată energia faţă cu învăţătorii întruniţi că: da, se poate şi *trebue să se poată* isbuti a avea şi în comunele rurale din protopopiat, deşi cu mari jertfe (nu cum zice d-sa: »*numai* cu mari jertfe«) şi şcoale confesionale, cari să nu fie tributare, ci de sine stătătoare.

In colo nu putem decât să dorim ca ceea ce a promis d-l protopop, după afirmarea sa de mai sus, să se împlinească în tocmai şi cu prisos.

In fine încă o mică observare: D-l protopop Voina, ca şi când printr'asta ar voi să-şi apere pesimismul său, mai zice între paranteze: Şi ceeace au făcut parohienii din Hălchiu »*au putut face numai prin jertfirea unui post de învăţător.*« Dar oare ce era să facă, să jertfească *şcoala* pentru a salva postul acelui al doilea învăţător, care acolo nu e neapărat de lipsă?

STIRILE ZILEI.

— 23 Noemvrie v.

Alegerile pentru congregaţiunea comitatului Braşov în cercul Săcelelor. Din Satulung ni se scrie: In 3 Decemvrie s'au făcut în Satulung (Săcele) alegerile pentru patru membrii în consiliul judeţian Braşov. Lupta a fost desperată. Preste vr'o 10 trăsuri alergau în galopul cailor după alegători. Nici odată n'au votat atâţi alegători. S'au dat de tot 282 voturi. Ungurii au avut 7 candidaţi, iar românii, cari în privinţa numărului alegătorilor abia fac 1/4 parte, au pus un singur candidat, pe părintele Romul *Verzea.* Românii de astădată au dat o frumoasă dovadă de disciplină şi solidaritate. Toţi câţi au fost pe acasă, în număr de 70 — neabsentând nici un preot sau învăţător — sau prezentat la alegere, votând pentru părintele Romul Verzea — care afară de aceste voturi a mai primit 46 voturi dela acei maghiari, cari au fost atât de echitabili — încât nu au ignorat dreptul nostru. A fost ales deci spre bucuria şi mulţămirea noastră primind 116 voturi.

Reuşita părintelui Romul Verzea se atribue bunelor relaţii — ce esistă astăzi între toţi preoţii din Săcele. Dorim să ştie toată suflarea românească, că diferenţele dintre preoţii noştri din Săcele astăzi sunt aplanate. Sperăm că în viitor — uniţi fiind în cugete şi simţiri — multe lucruri bune şi folositoare se vor putea realiza pentru binele poporului nostru şi causa noastră românească. – *Un alegător.*

Examenul de corigenţă de maturitate la gimnasiul gr. or. român din Braşov se va ţinea în ziua de 5 (18) Dec. a. c.

Căsătoria avere naţională. Din cunoscutul prilej al căsătoriei Széchenyi-Vanderbild, care preocupă în mare măsură chiar cercurile mai înalte din America, bărbatul de stat american, democratul William I. Bryan, a făcut aluzie şi la aceasta căsătorie, în o mare adunare poporală. Căsătoriile internaţionale, zicea, nu sunt alta decât contract de vânzare şi cumpărare, schimbarea averei în titulaturi şi ranguri. Fata americană este a bărbatului american! Acea americană, care din curată vanitate îşi jertfeşte averea pentru titulaturi, nu poate să iubească patria şi nu e credincioasă steagului cu vergi înstelate

O carte de sociologie despre şcoalele noastre. Profesorul dela şcoalele reale din Timişoara, *Kunfi Zs.*, unul dintre »tinerii sociologi« maghiari (socialismul ştienţific, în frunte cu Pikler) cu bun nume, a tipărit un volum în biblioteca pentru sociologie, despre »Păcatele instrucţiunei poporale la noi«. Este mizerabil, spune, învăţământul poporal în şcoalele maghiare, dar în cele ale naţionalităţilor este chiar de două ori mizerabil. In acele şcoli nu poate întra lumina, fiindcă marea proprietate maghiară şi biserica statului maghiar caută dinadins să ţină în prostie massele româneşti, ca să le poată întrebuinţa de unealtă împotriva masselor maghiare mai luminate. Impunerea limbei maghiare, prin legea lui Apponyi, tot numai cu acest scop s'a făcut.

Logodnă. Clementina *Câmpian* şi Vasile *Magda* locotenent în armata honvezilor, logodiţi. Elisabetopole — Trencin, 1 Decemvrie 1907.

Satisfacţie bătăuşilor dela Tărcaia. vine să dea şi tribunalul din Timişoara, după celebra manifestaţie de recunoştinţă a ministrului Kossuth. Pomenitul tribunal a osândit la 6 luni închisoare şi 300 cor. amendă pe culegătorul-tipograf I. Schuster, pentru că în foaia socialistă »Volkswille«, a luat la respăr isprăvile acelor bătăuşi, dela cari românii au să sufere aşa de multe.

Despre chestia naţionalităţilor, în toate fazele şi direcţiile ei, are de gând să dea o carte voluminoasă, cam de 300 pagini, deputatul kossuthist Baloghy Ernö, care a mai scris în chestia asta. Se zice că va fi o lucrare *obiectivă* — plănuită ca un răspuns pentru Björnson şi Tolstoi. In cadrele acestui obiectivism va încape, bine înţeles, şi un »plan amănunţit, cum s'ar putea strivi naţionalităţile.«

Şi portretele tradează patria. Printre slovaci se împărţesc nişte tablouri, pe cari este înfăţişat părintele Hlinka între doi jandarmi şi este scris deasupra: »pentru neamul meu, pentru legea mea, şi pentru libertate«. Procurorul a tresărit de groaza acestei trădări, ce se manifestă »în slăvirea unei crime«, şi acum caută în ruptul capului să afle cine a făcut tablourile, pe cari fireşte, numai decât le-a confiscat.

Moravuri parlamentare. Deputatul kossuthist, Olay L. a anunţat presidiului vătămarea imunităţii sale prin un strigăt ce venise de pe băncile gazetarilor, când el, Olay, întrerupea necontenit pe un orator. Strigătul cu pricina era: »panamagiu celebru!« — Comisia de imunitate are iarăşi ceva ce se trăgănează.

Slugărnicie. Tot de moravurile parlamentare se ţine şi asta: Vorbeşte *Apponyi* (Marţi), pus în foc pentru a sdrobi pe oratorii opoziţionali. Zice între altele:

»Chestia băncii va fi în puterea parlamentului la 1910...

Lengyel Z. Şi în a guvernului!... *Apponyi:* Dacă Lengyel poate trânti guvernul, de ce să nu poată atunci parlamentul.... (Ilaritate.) *Kállay L.* Paiaţ! *Lengyel:* Cine se leagă de mine? *Presidentul Rakowsky:* Rog pe d-l Lengyel să lase camera *să se poată desfăta* liniştită în discursul d-lui ministru...

Incidentul mai avu o urmare. Lengyel a fost dat în grija comisiei de imunitate, fiindcă vanitosul ministru şezu pe scaun, drâmboiat ca un copil micuţ.

Banchet în onoarea lui Szterényi, va da mâne, Sâmbătă, la orele $11^1/_2$, în sala Redutei, camera de comerciu din loc. Un tacâm 10 cor. Toaleta: haină de salon.

O cruce arestată. Economul dela pădurile Bradului, Lazar Fărău, în cucernicia lui faţă de poruncile lui Dumnezeu, a jertfit peste 100 cor., pentru a putea înălţa o cruce frumoasă pe una dintre străzile acelui orăşel. Din nenorocire, zugravul fără multe gânduri s'a pus şi a văpsit în tricolor românesc lemnul crucei. Pretura a intervenit numai decât. Ce să facă piosul ctitor, a fost silit să mânjească culorile cu noroi. Atât însă n'a fost deajuns. Pretorul a trimis doi jandarmi, cari au luat nişte ţigani cu ei, i-au pus să sape din temelie crucea, i-au pus lanţuri grele, şi haide la — închisoare. Cum se întâmplase tocmai în zi de târg, mulţime de oameni se uita mirată la fapta pângăritoare şi erau până în suflet amărâţi de atâta neghiobie.

La târgul de vite în Timişoara, în 12 Dec. după cum ni-se anunţă, vor fi puse în vânzare foarte multe vite, din pricina lipsei de nutreţ. Cu deosebire cai şi porci.

Sare. In conferenţa de pe urmă a partidului kossuthist, un deputat şi-a adus aminte să vorbească şi despre nevoile economice ale ţării, de cari ar trebui să se gândească mai mult partidul, şi a cerut ministrului de comerciu să facă ceva, ca sarea să se ieftinească măcar cu 8 fileri. Kossuth însă »nu putea să făgăduiască nimic«. Ceia ce nu ne miră, dacă socotim câtă sare pradă însuşi partidul cu ministrul său în frunte, — pentru ochii lumii.

Să râzi, ori să plângi?

Spre caracterizarea *spiritului de întreprindere şi speculativ* al industriaşilor din iubita noastră patrie, un lucru de tot caracteristic pentru planurile politice actuale cu »vamă separată« etc. reproduc în traducere, din o foaie-jurnal de greu calibru financiar-comercial din Budapesta, următoarele istorioare, despre care numita foaie susţine, că nu sunt singure, ci, dacă spaţiul i-ar permite, ar putea înşira »până ad infinitum«.

I.

Istorioara cu nouă sute (900) de cuptoare (sobe) de lut.

La o espoziţie privată, aranjată în cutare oraş din Ungaria de o firmă privată a unui stabiliment de întreprinderi industriale, *un măestru olar*, om foarte isteţ în meseria sa, a espus trei cuptoare (sobe) făcute din lut ars, de o rară frumseţă, afişând pe ele şi preţul lor de cumpărare.

Atât obiectele (sobele) espuse cât şi preţul au cucerit plăcerea publicului şi au stârnit pofta de cumpărare în aşa măsură, încât abia în trei zile au comandat 900 astfel de cuptoare la direcţiunea espoziţiei.

Veselă şi plină de bucurie de acest succes, direcţia chiamă pe măestrul la sine, îl felicită de măestria sa, îi comunică succesul eminent şi îl invită să înceapă a lucra, ca să lifereze cele 900 cuptoare.

Măestrul primeşte şi el cu bucurie felicitările, dar îndată se pune pe gânduri, ia la mână ceruză şi hârtie, începe a face la socoteli... iar la urmă declară direcţiunei, că *nu primeşte angajamentul.*

— Cum să nu primeşti, domnule? Nouă sute de cuptoare...

— Nu pot primi *decât sub condiţia ca să mi-se dea preţul întreit.*

— Cum, de ce preţul *întreit?*

— *Pentru-că ar trebui să-mi fac încă două cuptoare de ars lutul şi să-mi sporesc numărul calfelor.*

Şi din acest motiv a rămas întreprinderea nerealizată, ear direcţia a trebuit să respingă cele 900 de comande pe motivul: că măestrul s'a înşelat în preţ.

II.

Optsprezece mii de butelii de apă minerală (borviz).

Din Budapesta a fost trimis un mandatar, un tânăr foarte dester, în alte părţi ale ţării, cu scopul ca să afle piaţă pentru producte economice şi industriale din patrie.

Mandatarul a adunat şi luat cu sine mostre de nenumărate producte patriotice şi, între acestea, şi câteva butelii de apă acră (gazoasă) care în Budapesta se capătă un litru cu *8 fileri.*

In ţara în care se afla — nu de mult — mandatarul, domnesc călduri mari în timpul verei şi oamenii cari au gustat apa adusă de mandatar, au aflat că este foarte răcoritoare şi recreatoare. Mandatarul a aflat pe un antepreneur care să procure această apă pentru numitul ţinut, şi a făcut acord: să lifereze 18 mii de butelii de numita apă cu câte *52 de fileri* butelia, loco Fiume. Vine acasă şi plin de bucurie din cauza acestui succes, descopere patronului (principalului) său această daraveră.

Patronul însă cade pe gânduri şi răspunde mandatarului său: *dar de unde voiu procura eu atâtea lăzi în care să pachetez buteliile cu apă?* — Şi gheşeftul a rămas baltă.

III.

Mobile şcolare în valoare de 8 sute de mii coroane.

Un alt mandatar comercial isteţ ajunge în oare-care ţară şi află că acolo guvernul Franciei a hotărât să ridice în respectivul ţinut trei-zeci şi două de ziditi şcolare şi să le adjusteze cu toate recerinţele lor: mese, scaune, scămnii, podele etc. etc. Mandatarul se interesează de concurs, face ofert în numele patronului său şi obţine acordul.

Scrie imediat patronului său, şi-l invită ca să trimită fără amânare pe alt mandatar anume la Paris spre a încheia contractul.

Marele întreprinzător industrial din Budapesta primeşte la timp potrivit avizul mandatarului său despre acordul încheiat, şi cu reîntoarcerea postei îi răspunde: că nu ia asupra sa acest angajament căci, *deşi el află destulă garanţă în guvernul francez pentru partea financiară a afacerei comerciale, totuşi nu poate nimeni aştepta dela dânsul, ca să trimită pe cineva cale aşa de îndepărtată* — pe spesele sale! (pentru încheierea contractului) Şi nu s'a făcut târgul.

(Va urma.)

Fragmente.

Nimic nu înviorează viaţa omului mai mult decât munca, munca chibzuită şi cuminte. Ea îţi alină toate durerile îţi primeneşte sufletul, îţi naşte gânduri bune, îţi preface voinţa, îţi deschide porţile unui alt rost de traiu; munca este dătătoare de viaţă nouă.

Sub raportul acesta trebue concepută viaţa, aşişderea şi lumea. Viaţa este un proces de prefacere, o lucrare intensă. Fiecare părticică din lumea văzută şi chiar şi din cea nevăzută lucră neîntrerupt; căci numai prin lucrare proprie se desvoaltă şi desăvârşesc lucrurile. Lucrul ţine lumea în ţăţâni şi fiinţa activităţii este Dumnezăirea. Dumnezeu a lucrat dintr'unceput şi lucrează mereu.

Lucrul este întotdeauna şi pretutindenea acelaş. Nu esistă lucru superior ori inferior. Valoarea adevărată a lucrului nu se măsură după obiect, ci după convingerea şi voinţa lucrătorului. Intre lucrarea muncitorului de gliă şi a filosofului nu este nici o deosebire, dacă ambii lucrători muncesc cu aceeaşi dragoste, cu aceeaşi râvnă şi cu aceeaşi convingere curată faţă de obiect şi însemnătatea lui.

Fiecăt de neînsemnat obiectul lucrării tale, tu osteneşte-te cu osârdie şi dragoste curată pentru săvârşirea lui; închipueşti că dela săvârşirea aceasta ar atârna mersul lumei întregi. Cine nu lucră cu abnegaţie şi dragoste curată, nu va intra în împărăţia cerurilor.

N. R. Păunaş.

Spicuiri.

Tendinţe federative în două puncte ale Europei: la Bruxel, *reuniunea comisarilor holandezi şi belgieni* discută condiţiile unei mai apropiate uniuni între ţările lor. — La Copenhaga *Adunarea delegaţilor interparlamentari scandinavi* studiază crearea unei *curţi supreme* arbitrale, ale cărei hotărâri vor fi suverane pentru toate conflictele ivite între cele trei popoare (e vorba şi de Danemarca). Graţie intervenţiei hotărâte a Danemarcei, Norvegia va merge alături în bună-înţelegere cu Sueedia duşmana sa de ieri.

*

După ce ne-a fost dat să vedem o flotă de răsboi aeriană, dirigeabilă în Franţa, iată că în Germania se construeşte un automobil special pentru urmărirea baloanelor. El are 60 cai putere şi e înzestrat cu un tun, care poate trage pe minut 24 focuri, la o înălţime de cel mult 1000 metri şi pe o lungime de 6 kilometri.

Dar se zice că baloanele franceze se pot menţine la o înălţime de 1500 sau 1300 metri, aşa că automobilul cu tunul său se poate svârcoli pe jos şi poate bate câmpii cât i-o plăcea...

Nu le rămâne celor de pe pământ decât să-şi pună tunul într'un balon, să se urce sus şi să tragă în lung; o să se tragă de cealaltă parte în lat — şi aşa...

Tot mai bine ca pe pământ, unde nu mai poţi încăpea de utopiştii congreselor de pace..

*

In oraşele mari din apus, unde teatrul nu e numai o distracţie pentru elita intelectuală şi mai cu seamă a banului, ci o şcoală pentru popor, se agită tot mai mult şi pe ici pe colo se şi pune în practică ideia teatrului popular.

In Berlin o societate a hotărât clădirea unui teatru grandios, situat în mijlocul oraşului, un teatru, care să aibă 2000 de locuri şi o scenă, pe care să se poată reprezenta spre pildă toate operele lui Wagner — se înţelege, atunci când ele se vor apropia de gustul acestui public, sau mai bine, când acest public se va ridica la ele.

*

Biblia e tradusă până azi în patru sute de limbi. Trebue să spunem că aici se cuprind şi limbile mai multor popoare apropiate de starea de sălbătăcie, având prin urmare uneori limba atât de săracă, că nu s'au putut găsi multe din cuvintele cele mai necesare. Astfel indigenii din *Tahiti*, n'au termenul corespunzător pentru *cinste* după cum cei din Noua-Zelanda nu-l au pe acel de *lege*.

Despre aceştia noi, Europenii, am putea zice că sunt *nelegiuiţi* sau *lipsiţi de sentimentul cinstei.*

...Cu toate că vorbele *"cinste şi lege* trebuie să se fi format după *necinste*, şi *nelegiuire*, după cum cred că omul a trebuit să-şi dea seama mai întâi ce e nelegiuirea şi apoi să ştie ce e legea, ce e *necinstea* întâi şi apoi *cinstea*.

Numai în Arabia, în Persia şi în Sudan, n'au pătruns încă învăţăturile lui Isus.

...Şi ce aproape sunt aceste ţări de Golgota!

M.

NECROLOG. Subscrişii cu inimă frântă de durere anunţă, că preaiubitul lor tată, socru, moş şi consângean Simeon Petean, preot gr. cat. dificiente, după un morb scurt şi greu, provăzut cu sf. sacramente ale muribunzilor şi-a dat nobilul său suflet în mânile Creatorului său în 3 Decemvrie st. n. 1907 la $2^1/_2$ oare dimineaţa, în anul al 79-lea al vieţii, 54-lea al preoţiei, 10-lea al văduviei şi al 2-lea an de preot deficient. Rămăşiţele pământeşti ale scumpului defunct se vor aşeza spre odihnă vecinică în 5-lea Decemvrie st. n. la 11 oare a. m. în cimiterul gr. cat. din Jucul nobil (Nemes-Zsuk.) Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Jucul-nobil (Nemes-Zsuc), la 3 Decemvrie 1907. — Ioan Petean, paroch gr. cat. în Jucul-nobil şi notar al districtului Cojocnei. Iosif Petean, paroch gr. cat. în Chernecea şi notar al districtului Vărădiei. Mariţca Petean născ. Pojar, Iuliana Petean măr. Mureşan ca fii şi fice. Stefan Pojar, jude comunal, Zaharia Mureşan, docente gr. cat., Iosefina Petean născ. Mihali, Octavia Petean născ. Mioc ca gineri şi nurori. Aurel Petean, Ioan Petean, Iosefina Petean, Victor Petean, Octavia Petean, Pompeiu Pojar cu soţia sa, Maria Pojar cu soţul ei, Anica Pojar cu soţul ei, Lucreţia Pojar cu soţul ei, Lucreţia, Silvia, Eugenia, Pompeiu şi Victor Mureşan, ca nepoţi şi nepoate.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 6 Decemvrie. Şedinţa de ieri a camerei ungare a avut numai doi oratori. Croatul *Pinterovici* până la orele 12, iar *Lengyel Z.* restul. Acesta, între altele, a contestat dreptul de a se numi convenţie internaţională pactul cu Austria, din ce oră nu este o reprezentanţă separată în chestiile esterne.

Budapesta, 6 Decemvrie. Doisprezece inşi dintre deputaţii croaţi au plecat acasă pentru a fi de faţă la deschiderea dietei. Ceilalţi vor continua obstrucţia.

Berlin, 6 Decemvrie. Criza cabinetului german s'a rezolvit. Partidele conservatoare şi liberale au votat încredere cancelarului. S'a încheiat discuţia asupra budgetului, după câteva scene aprinse provocate de opoziţie în frunte cu Bebel. Se crede de altmintrea, că toată criza a fost o manevră a lui Bülow, pentru a întări solidaritatea blocului, sguduită puţin pe urma incidentelor provocate împotriva armatei de procesul Moltke-Harden.

Bibliografie.

Bucolicele şi Georgicele lui Vergiliu traduse de cunoscutul şi apreciatul scriitor şi profesor pensionar M. *Strajanu.* Bucuresci I. V. Socecu. Se pot procura prin librăria A. *Mureşianu.* Preţul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuvînt în cuvînt şi e însoţită de analisa tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Elevii gimnasiali, cari au fost nevoiţi până acuma a utilisa traduceri streine, de sigur se vor bucura de acéstă carte.

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, cari se vând cu preţuri reduse, ba chiar *numai pe jumătate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu,* ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstre. Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux. Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut până acum, este adi numai *2 cor.* + 30 bani porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle,* regretată nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.*(+ 20 b. porto).

7) ***„Vrei sĕ te iubéscă bărbatu?"*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriose şi fórte potrivite pentru familiile bune. Perţul dela 1 cor. s'a redus la 20 b. (+ 5 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnastice*** în şcólele de băeţi şi de fete. Cu 57 figuri în text, de *D. Ionescu,* profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normala de institutori din Bucureşti. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto). De lipsă e mai cu semă pentru învăţători.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu,* o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucuresci. In loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Monologuri în versuri seria a 2-a după Auguste Vacquerie, Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudeau, E. Grenet-Dancourt şi L. Ralisbonne, de Nicolae Ţincu, 1 cor. plus 5 b. porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Dela „Tipografia şi Librăria“ A. MUREŞIANU, Braşov se pot procura următórele cărţi

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ literare pentru popor.

„Biblioteca copiilor“ vol. II. de *A. O. Maior* cucuprinsul următor:

Moş-Crăciun, Iertarea, Căţelul neastâmpărat, Crin, Floare dalbă, Moş-Stan, Minciuna, Să-ţi fie de învăţătură, Ionaş-Ariciul, Boieria lui Vasile şi Berzele. Acéstă carte scrisă în un limbagiu frumos pe 118 pagini hârtie fină este un potrivit dar de Crăciun pentru copii. Costă cor. 1·60 plus 20 bani porto.

„Biblioteca pentru copii şi tinerime“ vol. III 1 cor.

„Foiletoane“ de *Stelian Russu* cu cuprinsul următor: „O bucurie de Paşti“, „La mănăstirea Sinaia„, „Cad Frunzele“, „Căpitanul Ioan“, „La Hunedoara“, „O povestire“, „Lângă Someş“, La Castelul lui Ioan Huniade Corvin“. Format Octav mare pe 75 pagine preţul 1 cor. plus 10 bani porto.

Sofia Nădejde **„Robia banului“** roman 361 pagine, preţul 2 cor. plus 30 banĭ porto.

„Valurĭ alinate“, traduse de Coşbuc, după Carmen Sylva. Cor. 1·50 plus 20 b. porto.

„Năvălirĭ barbare“, nuvelă de L. *Bolcaş*. Preţul 1 corónă, plus 10 banĭ porto.

N. Iorga *„Lupta pentru limba românéscă“*, care conţine acte şi lămurirĭ privitóre la fapte din Martie 1906 sĕvîrşite în Bucurescĭ. Preţul 1 cor. pl. 10 b. porto.

„Scrisori şi inscripţii Ardelene şi maramureşene“ de *N Iorga*, profesor universitar. Format cuart mare hârtie fină pe 533 pagini. Preţul cor. 3.50 bani plus 30 bani porto.

De renumitul povestitor *Sadoveanu*, **„Mormântul unui copil“**. Conţine urmatoarele povestiri: Mormântul unui copil, Păcat boeresc, Tu nai iubit; In noaptea anului nou, O povestire de sărbători, Străjerul, Cel întâi, Plopul, Pustiul. Format octav pe 233 pagini. Preţul 2 cor. plus 10 bani porto.

„Ego“. Poesii de *Victor Bontescu*. Preţul cor. 1.50

Etimologia limbei române de *Dr. Sextil Puşcariu*. Preţul cor. 7.20

Dicţionar portativ româno-german, maghiar de H. Schlandt, broş. à . . —.20. Ediţia întrégă: german-maghiar-român, maghiar-german-român şi român-german-maghiar, broş. la un loc . . . . . —.60.

Dicţionar germano-român, pentru şcólă şi conversatiune de Th. Alexi. Ediţiunea V, broş. . . . . 3.60. Dicţionar româno-german pentru şcólă şi conversaţiune de Th. Alexi, broş. . 3.60.

Încercări în literatură de Ioan A. Lăpădat, broş. . . . . —.50.

I. C. Panţu: „In plasă“. „In Baltă“, „Cale grea“. „La Códe“. „La cârciuma lui Tiriplic.“ *Schiţe din viéţa dela ţéră.* O broşură de 112 pag. cu preţul 40 bani (+ 5 bani porto.)

I. C. Panţu: *„La têrg“*, povestire din viéţa unui cioban. O broşură din 32 pag. cu preţul 16 banĭ + 3 banĭ porto.

„Din lumea basmelor“ de *I. T. Mera* cu 87 ilustraţiuni originale for mat octav mare pe 284 pagine. Preţul cor. 3·50 plus 20 bani porto.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 6 Decembrie 1907

Mésura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	Valuta în fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	20	—
„	Grâu mijlociu . . .	19	—
„	Grâu mai slab . . .	18	—
„	Grâu amestecat . .	17	—
„	Sĕcară frumósă. . .	16	—
„	Sĕcară mijlocià. . .	15	—
„	Orz frumos	9	—
„	Orz mijlociu. . . .	8	—
„	Ovĕs frumos. . . .	6	—
„	Ovĕs mijlociu . . .	5	80
„	Cucuruz	9	—
„	Mălaiu (meiu) . . .	10	—
„	Mazăre.	15	—
„	Linte	30	—
„	Fasole	12	—
„	Sĕmênţă de in . . .	20	—
„	Sĕmênţă de cânepă .	14	—
„	Cartofĭ.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	16
„	Carne de porc . . .	1	20
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil.	Sĕu de vită próspet .	40	—
„	Sĕu de vită topit . .	62	—

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.